

VÅR REFERANSE
16/6968

DERES REFERANSE

DATO
28.06.2016

Høringsnotat – endring av forskrift om utlikning Høringsnotat – endring av forskrift om utlikning

1. Innledning

1.1 Generelt om utlikningen

Finanstilsynets utgifter utliknes etter Lov om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finansstilsynsloven) av 7. desember 1956 nr. 1. Det er gitt nærmere regler om utlikningen i forskrift nr. 1776 om utlikning av utgifter ved tilsyn fastsatt av Finansdepartementet 18. desember 2015.

Etter finansstilsynslovens § 9 skal utgiftene utliknes på institusjonene som er under tilsyn i budsjettåret. Utgiftene fordeles på grunnlag av omfanget av tilsynsarbeidet med de ulike gruppene av tilsynsenheter. Fordeling på grupper skjer på grunnlag av ukeverks- og regnskapsrapporter for Finanstilsynets virksomhet i budsjettåret.

Hvordan fordelingen skjer mellom de ulike tilsynsenhetene innen den enkelte tilsynsgruppe er fastsatt i forskriften. Høringsnotatet omfatter kun forslag til endring av forskriftens bestemmelser om fordelingsprinsipp innen tilsynsgruppene forvaltere av alternative investeringsfond (AIF-forvaltere) og forvaltningsselskaper for verdipapirfond.

1.2 Forslag til endringer

Finanstilsynslovens nye regler om utlikning av Finanstilsynets utgifter kom til anvendelse for første gang ved beregning av tilsynsavgiften for 2015. Høringsuttalelser til utlikningen for 2015 og henvendelser i ettertid, tilsier at enkelte punkter i forskriften bør endres.

AIF-forvaltere ble underlagt tilsyn i 2014 ved ikrafttreddelsen av lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond. Det er to grupper av AIF-forvaltere, AIF-forvaltere med konsesjon og registrerte AIF-forvaltere. Utliknet beløp på gruppene fordeles på den enkelte enhet med et likt beløp for hver enkelt AIF-forvalter innenfor de to gruppene. Da beregningsmåten for tilsynsavgiften for AIF-forvaltere ble fastlagt, ble det gitt uttrykk for at andre kriterier kan vurderes etter at Finanstilsynet har opparbeidet seg erfaringer. På bakgrunn av erfaringene med utlikningen for 2015, foreslår Finanstilsynet endringer i forskriften for utlikningen for AIF-forvaltere. Finanstilsynets vurderinger fremgår av punkt 2.1 og 2.2, mens det konkrete forslaget til endringer

følger av punkt 2.3.

For forvaltningsselskaper for verdipapirfond fordeles utliknet beløp på gruppen etter størrelsen på kapital til forvaltning i norske verdipapirfond. Med dette som beregningsgrunnlag reflekteres ikke forvaltningsselskapets totale virksomhet. Punkt 3 omhandler forslag om å knytte beregningsgrunnlaget for forvaltningsselskaper til foretakenes inntekter.

Punkt 4 omhandler endringer i forskriftens § 3, § 4 og § 5 som følge av forslagene til nye fordelingsprinsipper for AIF-forvaltere og for forvaltningsselskaper for verdipapirfond.

2. Beregning av tilsynsavgift for AIF-forvaltere

2.1 AIF-forvaltere med konsesjon

Tilsynsmessig kan AIF-forvaltere med konsesjon sammenlignes med andre foretakstyper med konsesjon på verdipapirområdet, slik som verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond. Det ble likevel besluttet at utgiftene skulle utliknes med et likt beløp per enhet uansett størrelse, og ikke etter kapital til forvaltning eller inntekter, som for andre foretak under tilsyn. Bakgrunnen for dette var at AIF-loven ikke regulerer de kollektive investeringene som sådan, men kun forvalters virksomhet. Det ble antatt at Finanstilsynets arbeid knyttet til fondene ville bli begrenset. Selv om alternative investeringsfond i utgangspunktet ikke er regulert, har erfaringen vist at arbeidet med sakene knyttet til markedsføring av og rapportering fra fondene har blitt mer krevende enn forutsatt.

Utliknet beløp på tilsynsgruppen var i 2014 kr 2 254 000 og økte til kr 9 049 000 i 2015. Tilsynsavgiften for AIF-forvalter med konsesjon ble fastsatt til henholdsvis kr 161 179 og kr 323 179, basert på en fordeling med et likt beløp per enhet. Utlikningen for 2015 omfattet første hele regnskapsår. En betydelig del av tilsynets utgifter på dette området gjaldt arbeid knyttet til utvikling av rapporteringsløsninger mv. Det antas at det også for 2016 vil medgå ressurser til IT-tilpasninger, og at utliknet beløp på tilsynsgruppen derfor kan antas å bli på samme nivå som for 2015. Særlig for de minste AIF-forvalterne kan beløpene fremstå som høye, noe som også ble påpekt i høringen av forslaget til utlikning for 2015. Finanstilsynet mener at det vil være mer rimelig om utgiftene, slik som for andre grupper av foretak med konsesjon, ble fordelt etter størrelsen på de institusjoner som inngår i gruppen.

2.2 Registrerte AIF-forvaltere

De registrerte AIF-forvalterne er unntatt fra store deler av AIF-loven, og er av den grunn omfattet av et vesentlig mer begrenset tilsyn enn AIF-forvaltere med konsesjon. Dette er forvaltere som har en samlet kapital til forvaltning under visse beløpsgrenser, og som ikke skal markedsføre fondene til ikke-profesjonelle investorer. Disse forvalterne har i utgangspunktet bare plikt til å følge særskilt krav om registrering og rapportering til Finanstilsynet. Rapporteringsplikten til de registrerte AIF-forvalterne er betydelig mer begrenset enn for AIF-forvaltere med tillatelse. Foretakene er ikke omfattet av operasjonelle og organisatoriske krav, utover det å påse at vilkårene for registrering er oppfylt, og omfanget av tilsynsarbeidet blir tilsvarende begrenset.

Utliknet beløp på tilsynsgruppen var i 2015 kr 2 864 000. Tilsynsavgiften for de registrerte AIF-forvalterne ble fastsatt til kr 46 951, basert på lik fordeling på 61 forvaltere. Det er som nevnt

begrenset tilsynsarbeid knyttet til de registrerte AIF-forvalterne. At tilsynsavgiften likevel ble så høy for denne gruppen, skyldes i hovedsak arbeid knyttet til utvikling av rapporteringsløsninger og annen systemutvikling, som for det vesentligste også var arbeid som ble utliknet på AIF-forvaltere med tillatelse. I lys av erfaringene og det beskjedne omfanget av tilsynet med denne gruppen, mener Finanstilsynet at det fremover vil være bedre at det årlig fastsettes en lavere avgift for alle registrerte AIF-forvaltere, og at avgiften fortsatt betales med likt beløp for alle registrerte AIF-forvaltere. Dette vil gi bedre forutberegnelighet for denne gruppen som er unntatt fra store deler av lovgivningen. Den årlige tilsynsavgiften skal blant annet reflektere arbeidet med den periodiske rapporteringen fra de registrerte AIF-forvalterne.

2.3 Forslag til ny beregning av tilsynsavgift for AIF-forvaltere

Fastsettelse av en forholdsvis lav fast årlig avgift for registrerte AIF-forvaltere kan oppnås ved å slå sammen de to tilsynsgruppene til én gruppe for AIF-forvaltere, og samtidig la de registrerte AIF-forvalterne betale et årlig fastsatt minimumsbeløp for gruppen. Ved å endre fordelingsprinsipp fra lik fordeling, til fordeling basert på enhetens størrelse, vil forskriften gi mulighet til å fastsette hvilke minimums- og maksimumsbeløp som skal betales.

Det er et naturlig utgangspunkt at alle inntekter inngår i beregningsgrunnlaget for tilsynsavgiften, uavhengig om det er inntekter fra fondsforvaltning, aktiv forvaltning eller investeringsrådgivning. Inntekter vil være et mer treffende beregningsgrunnlag og gi et bedre grunnlag for differensiering enn størrelsen på kapital til forvaltning. Finanstilsynet foreslår derfor at beregningsgrunnlaget skal være AIF-forvalterens inntekter fra den konsesjonspliktige virksomheten. For eventuelle filialer av forvaltere fra andre EØS-land, foreslås at avgiften beregnes ut fra 60 prosent av inntektene.

Finanstilsynet har nødvendige data for AIF-forvaltere med konsesjon tilgjengelig gjennom den periodiske halvårsrapporteringen fra foretakene (fra og med annet halvår 2015). Det innhentes imidlertid ikke inntektsopplysninger for registrerte AIF-forvaltere. Basert på det begrensede tilsynet med denne gruppen, foreslås som nevnt at de blir utliknet med et årlig fastsatt minimumsbeløp for gruppen.

Minimumsbeløp skal reflektere medgåtte ressurser uavhengig av tilsynsenhetens størrelse. Beløpet vil likevel måtte fastsettes skjønnsmessig, men det antas at det i normalår vil ligge på et noe lavere nivå enn minstebeløpet for forvaltningsselskapene. For 2015 var dette beløpet kr 13 000.

Maksimumsbeløp å betale er vanskelig å anslå før tilsynsenhetenes inntektsopplysninger sammenstilles med det totale beløp tilsynsgruppen skal betale.

3. Beregning av tilsynsavgift for forvaltningsselskaper for verdipapirfond

Utliknet beløp på forvaltningsselskaper for verdipapirfond var i 2015 kr 10 305 000, mot kr 13 720 000 i 2014. Utgiftene ved tilsyn fordeles på forvaltningsselskapene etter størrelsen på forvaltet kapital i norske verdipapirfond. For filial av forvaltningsselskap fra andre EØS-land, beregnes avgiften ut fra 60 prosent av forvaltet kapital i norske fond.

At avgiften kun beregnes ut fra størrelsen på forvaltet kapital i norske fond, innebærer at tilsynsavgiften ikke reflekterer tilsynsarbeid knyttet til andre tjenester forvaltningsselskapet kan yte,

slik som aktiv forvaltning og investeringsrådgivning. Grunnlaget for utlikning har også gitt noen uheldige utslag i form at forvaltningsselskaper med kun verdipapirfond etablert utenfor Norge ikke er blitt utliknet tilsynsavgift.

I tråd med vurderingene som gjøres ovenfor, foreslås at forvaltningsselskapenes inntekter fra den konsesjonspliktige virksomheten benyttes som grunnlag for fordeling av tilsynsavgiften. Fordelingsprinsippet vil med dette bli tilsvarende som gjelder for andre institusjoner på verdipapiriområdet, herunder verdipapirforetak. Finanstilsynet har disse dataene tilgjengelig gjennom den periodiske halvårsrapporteringen fra foretakene.

Enkelte foretak har både konsesjon som AIF-forvalter og forvaltningsselskap. Grunnen til dette er at foretakene forvalter fond som krever konsesjon som både forvaltningsselskap og som AIF-forvalter. For å unngå at disse må betale tilsynsavgift fullt ut under begge gruppene, vil Finanstilsynet ved beregningen av tilsynsavgiften henføre inntektene fra forvaltning av alternative investeringsfond, herunder nasjonale verdipapirfond til gruppen AIF-forvalter med tillatelse, og henføre inntektene fra forvaltning av UCITS til gruppen forvaltningsselskap. Eventuelle andre inntekter fordeles likt mellom de to gruppene.

4. Forslag til endring av forskrift 18. desember 2015 nr. 1776 om utlikning av utgifter ved tilsyn

§ 3 annet ledd fordeling etter inntekt skal lyde

For verdipapirforetak, *forvaltningsselskap for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond* skal utgiftene ved tilsyn fordeles etter størrelsen på inntekt fra den konsesjonspliktige virksomheten og tilleggstenester. For filial av verdipapirforetak, *forvaltere av alternative investeringsfond og forvaltningsselskap for verdipapirfond* fra andre EØS-land, beregnes avgiften ut fra 60 % av inntektene.

§ 4. Fordeling etter kapital til forvaltning utgår

§ 5. Lik fordeling pr. enhet skal lyde

For følgende grupper skal utgiftene ved tilsyn fordeles med samme beløp på de som inngår i gruppen:

- a) regnskapsførere
- b) advokater med eiendomsmeglerbevilling
- c) utstederselskap.

For utstederselskap skal utgiftene fordeles med 80 prosent på de foretak som har noterte egenkapitalinstrumenter og 20 prosent på de øvrige.